

РОЛЬ МОЛОДИХ ЮРИСТІВ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ ПРАВООСВІТНЬОЇ РОБОТИ

А. П. Бутенко
екс-голова Координаційної ради
молодих юристів України
(2011 - 2018 рр.)

Метою цієї статті є ознайомлення читачів з діяльністю Координаційної ради молодих юристів України при Міністерстві юстиції України, яка показує ефективний приклад залучення громадськості для реалізації певних завдань центрального органу влади.

Координаційна рада молодих юристів України при Міністерстві юстиції України (КРМЮ) була започаткована групою ініціативних молодих юристів, які, спираючись на активних представників юридичної спільноти, вирішили сприяти Міністерству юстиції України у модернізації підходів до реалізації правоосвітньої роботи та запровадженні нових форм роботи із молоддю. Вона розпочала свою діяльність у 2007 році.

Однією із перших ініціатив шойно створеної КРМЮ стало започаткування Всеукраїнського тижня права та форуму «Правники – суспільству». А метою згаданого заходу – утвердження поваги до права через довіру до правників. Реалізувати це завдання молоді правники запропонували через надання представниками провідних юридичних компаній

безоплатної правової допомоги всім бажаючим.

Приємно відзначити, що поєднали творчий підхід волонтерів, яких зібрала КРМЮ, підтримку Міністерства юстиції України та низки провідних юридичних компаній, 8 грудня 2008 року, у 60-ту річницю Загальної декларації прав людини та Міжнародного дня прав людини, вдалося реалізувати новий, практично орієнтований проект, аналогів якому не було на той час в нашій країні. Варто відзначити важливу роль «мотора» і автора ідеї цього проекту – В'ячеслава Бігуна, першого голови КРМЮ.

Завдяки цьому форуму протягом тижня близько тисячі громадян отримали фахову, безкоштовну правову допомогу.

Успішна реалізація Всеукраїнського тижня права, його нова-

торська платформа дозволила закріпитися цьому проекту як загальнодержавному заходу, який, до речі, цьогоріч буде проводитися вже вдесяте з 10 по 15 грудня.

Форум показав, що співпраця органів державної влади із громадськістю є однією із умов становлення та розвитку громадянського суспільства і співпраця ініціативних молодих юристів із Міністерством юстиції матиме користь надалі.

Протягом наступних років КРМЮ було запропоновано нові правоосвітні проекти, а також відбулися якісні зміни вже згаданих заходів.

Зокрема, Координаційна рада виходить з ініціативою створення майданчиків, де студенти-правники могли б перейняти досвід визнаних професіоналів – суддів, адвокатів, нотаріусів тощо.

Рада стає платформою для об'єднання зусиль професійних організацій, наукових установ, університетів та практиків для втілення нових напрямів, беручи на себе роль координатора та модератора нових проектів – конкурсів наукових робіт, змагань, турнірів, круглих столів, конференцій.

**ЗАВДЯКИ ПОЄДНАННЮ ЗУСИЛЬ
ВДАЛОСЯ ЗАПОЧАТКУВАТИ ПРОЕКТ,
ЯКИЙ СТАВ НЕВІД'ЄМНОЮ СКЛАДОВОЮ
ЗМАГАЛЬНОСТІ ПРОВІДНИХ
ЮРИДИЧНИХ ШКІЛ.
УЧАСТЬ У ЩОРІЧНОМУ
МІЖНАРОДНОМУ ПРАВНИЧОМУ
КОНКУРСІ ІМЕНІ В. М. КОРЕЦЬКОГО -
ГАРНА ТРАДИЦІЯ БАГАТЬОХ
ЮРИДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ.**

Конкурс проходить у вигляді засідання Європейського суду з прав людини, де команди виступають як одна із сторін процесу, а в якості журі – практики, які безпосередньо працюють в ЄСПЛ. Такий принцип навчання, через змагальність, був використаний для запровадження інших проектів – Всеукраїнського правового турніру з кримінального права та процесу, Конкурсу «Молодий правник року», щорічного Правничого брейн-рингу, Всеукраїнського правового VIP-турніру. Цей напрям має не лише навчальну мету, завдяки таким заходам з'являється елемент змагальності між юридичними факультетами, створюється платформа для спілкування молодих правників між собою.

З роками команда Координаційної ради оновлювалася, долучалися нові партнери. На кінець 2012 року за прикладом КРМЮ були створені аналогічні дорадчо-консультативні органи при головних управліннях юстиції у всіх областях України, а до кінця

Як результат, було започатковано: Всеукраїнську правничу школу з адвокатури у кримінальних справах; Всеукраїнську правничу школу з судочинства; Всеукраїнську школу з корпоративного права. Згадані проекти є комплексом майстер-класів та дискусій, вирішенням практичних завдань у контексті актуальних проблем різних галузей права. Їх цінність – не лише у підвищенні обізнаності студентів-юристів, це унікальна можливість спілкування майбутніх правників із лідерами юридичного ринку: керуючими партнерами юридичних компаній, суддями різних ланок (від першої інстанції до керівництва Верховного та Конституційного Суду).

Такі зустрічі мають потужну мотиваційну складову. Приклад кар'єрного зростання лекторів, їх безпосередня робота зі студен-

тами чи юристами-початківцями як із рівними дозволяє молоді не лише здобути практичні знання, а й повірити у власні сили, обрати реальні орієнтири для професійних можливостей.

Цей формат знайшов відгук, як у студентів та молодих юристів, які щойно розпочали свою кар'єру, так і в професіоналів, які із задоволенням долучилися до проведення майстер-класів.

З часом команді КРМЮ довелося розширити професійні горизонти цього напрямку і вже у 2011-2013 роках до згаданих проектів додалися – Всеукраїнська правнича школа з альтернативних методів вирішення спорів; Всеукраїнська парламентська правнича школа; Всеукраїнська правнича школа з фінансового права.

Але діяльність КРМЮ не обмежувалася проведенням тренінгів.

2013 року подібна рада запрацювала в більшості районних центрів України. Широка географія регіональних КРМЮ дала можливість поширити позитивний досвід по всій країні. У той же час регіональні координаційні ради пропонували нові ідеї, які за підтримки Всеукраїнської КРМЮ, Міністерства юстиції України, залучених партнерських організацій були втілені по всій країні.

Одним із прикладів є Всеукраїнський конкурс шкільних малюнків «Я маю право». Він розпочинався як міський, був ініційований Донецькою міською організацією КРМЮ. З часом конкурс охопив школярів всієї України. Нині майже 5 тисяч учнів щороку беруть в ньому участь, і лише 36 з них стають фіналістами.

Саме цей проект якнайкраще показує роль громадського сектору у втіленні державних завдань. Його ідея зародилася в місцевій громадській організації і через свого представника в місцевій координаційній раді була реалізована на місцевому рівні, регіональний представник виніс її для реалізації на Всеукраїнський рівень КРМЮ, де завдяки спільним зусиллям було знайдене фінансування від міжнародних організацій та адвокатських об'єднань, а Міністерство юстиції взяло на себе складне завдання – узгод-

ження зусиль державних органів. І ось результат – щорічно близько 5 тисяч дітей цікавляться у своїх вчителів та батьків, які вони мають права і чому.

**ТАКИМ ЧИНОМ, ДО ПРОЦЕСУ
ВИВЧЕННЯ ВЛАСНИХ ПРАВ
І ПРАВ ДІТЕЙ ЗАЛУЧАЄТЬСЯ
ВСЕ БІЛЬШЕ ГРОМАДЯН.
ЖОДНА ІЗ СТОРІН -
ЗАДІЯНІ ПРОФЕСІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ,
МІНІСТЕРСТВА, ОРГАНІЗАЦІЇ -
НЕ ЗАЗНАЛА ЗНАЧНИХ ФІНАНСОВИХ
ЧИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ВИТРАТ,
АЛЕ ЗАВДЯКИ КООРДИНАЦІЇ ЇХ РОБОТИ,
ПРОЕКТ ВТІЛЮЄТЬСЯ ВЖЕ В РОКІВ
І НАБУВАЄ ПОПУЛЯРНІСТІ.**

Деякі освітні проекти, що проводяться КРМЮ, стали невід'ємною складовою неформальної освіти молодих правників. Зокрема, Всеукраїнська зимова правнича школа та Всеукраїнська літня правнича школа стали тренінговими майданчиками, в яких практичні навички здобули понад 600 учасників. (Щороку проект триває 6 днів поспіль).

На жаль, за роки роботи Координаційна рада не змогла втілити всі покладені на неї завдання. Так сектор нормотворчої роботи, що був активний в перші роки,

фактично припинив свою роботу, але разом з тим, варто зазначити, що подібні зміни – об'єктивно викликані безпосередніми змінами в країні. Коли профільні міністерства прикладають значних зусиль до реформування як юридичного та освітянського сектору, громадськість займає менш розроблену нішу, таким чином, не залишаючи без уваги важливі напрями правоосвітньої роботи.

Розкрити всю діяльність одинадцяти років роботи Координаційної ради молодих юристів України при Міністерстві юстиції України та відповідних територіальних представництв в одній статті неможливо. Але на одному з головних висновків, мені як керівнику цієї організації (2011-2018 рр.) хотілося б зупинитися. Громадська ініціатива, яку реально підтримують органи влади, не затаюючи її в бюрократичні тенета, здатна втілювати проекти, що матимуть не лише іміджевий чи короткотривалий ефект, а є одним з важливих елементів втілення державної політики. І приклад співпраці Міністерства юстиції України з міжнародними організаціями, професійними об'єднаннями правників, представниками юридичного бізнесу, що здійснюється через спільну роботу з КРМЮ, вартіть наслідування в інших органах державної влади. ■

**НА ЗАВЕРШЕННЯ: ХОТІЛОСЯ Б ПОДЯКУВАТИ ПРЕДСТАВНИКАМ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ, ЙОГО КЕРІВНИЦТВУ РІЗНИХ РОКІВ,
ПРЕДСТАВНИКАМ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО БІЗНЕСУ
ТА НАШИМ ПАРТНЕРАМ - КООРДИНАТОРУ ПРОЕКТІВ ОБСЄ В УКРАЇНІ
ТА ПРОЕКТУ USAID «НОВЕ ПРАВОСУДДЯ»
ЗА БАГАТОРІЧНУ ПІДТРИМКУ НАШОЇ РОБОТИ.**